dimarts, 22 de novembre de 2022

El CAEM identifica com a autoretrat l''Estudi de bust d'un home' de Sorolla

Realitzat a Roma en la seua joventut és un dels primers retrats del mestre valencià

Estudi de bust d'un home (1885), obra del pintor valencià Joaquim Sorolla (Valencia, 1863 - Cercedilla, Madrid, 1923), ha estat identificat pel Centre d'Art d'Època Moderna [http://www.caem.udl.cat/] (CAEM) de la Universitat de Lleida com a un autoretrat de joventut del mateix Sorolla que l'artista hauria realitzat durant la seua etapa d'aprenentatge a Roma. Es tractaria d'uns dels primers autoretrats de Sorolla en el qual els investigadors del CAEM, Jésica Martí Egea i Ximo Company Climent (catedràtic d'Història de l'Art de la UdL) hi han estat treballant durant sis mesos. També han comptat amb la col·laboració dels historiadors de l'art experts en Sorolla, Felipe V. Garín Llombart i Francisco Javier Pérez Rojas.

Estudi de bust d'un home (1885). FOTO: CAEM

La pintura, pertanyent a una col·lecció particular, ja es coneixia com a obra de Joaquim Sorolla. Havia estat certificada al 1974 per Francisco Pons-Sorolla i al 2014 ratificada per Blanca Pons-Sorolla, experta en la pintura del mestre valencià, que a més va proporcionar un número de catalogació.

L'estudi del CAEM s'ha centrat en la identificació de la figura i en la documentació de la tècnica pictòrica del Sorolla jove, que ja mostrava un gran mestratge amb el pinzell, expliquen. Les tècniques emprades en l'estudi (fotografia ultraviolada, fotografia infraroja i microfotografia digital) han permès examinar el procés creatiu seguit per Sorolla en l'execució de l'obra, tot aportant informació valuosa sobre el *modus operandi* de l'autor durant aquest període.

El retrat, un oli sobre tauleta enganxat a una taula més gruixuda (mesures sense marc: 26'4 x 13'9 x 2 cm), presenta un jove amb barba encara poc densa, de perfil, encorbat sobre una taula mentre dibuixa. Aquest petit format era utilitzat pel mestre valencià per a realitzar notes de color i pintura més íntima, com ara els autoretrats, afegeixen. L'obra, que ha estat contrastada amb diversos autoretrats i fotografies de joventut de l'artista, "no desentona amb altres retrats de joventut realitzats per Sorolla, on s'autoretrata d'esquena en diverses ocasions o, fins i tot, mostrant el seu mateix reflex deformat vist a través d'un mirall còncau". La similitud del perfil amb fotografies del pintor, l'estil íntim en la pinzellada i la utilització del petit format per a obres més personals, són altres arguments que reforcen la identificació d'aquesta obra poc coneguda del mestre valencià com un autoretrat seu.

Martí i Company han treballat en aquesta obra amb Ana Villalba Alpera i Salut Díez Reyes, de l'equip de restauració del centre. La neteja de la pintura "ha estat fonamental per desvelar millor la similitud de les faccions del personatge retratat amb les del propi artista, ajudant també a la recuperació d'una inscripció que havia quedat oculta pel pas dels anys on es llegeix la dedicatòria: *Al amigo Esteban*, a més a més de la firma del propi autor: *J. Sorolla".* Tot aquest estudi, amb nombroses il·lustracions, ha estat publicat amb el títol *Joaquín Sorolla Bastida Autorretrato* [https://www.distriforma.es/JOAQUIN-SOROLLA-BASTIDA-ISBN-978-84-18514-70-8] per La Imprenta CG i CAEM-Universitat de Lleida a la col·lecció "Estudios Monográficos de Pintura". El llibre és en castellà i inclou una versió en anglès.

Altres Sorolles estudiats pel CAEM han estat *Estudi de Crist [https://www.udl.cat/ca/serveis/oficina/Noticies/El-CAEM-de-la-UdL-identifica-un-Crist-inedit-de-Sorolla/], Paisatge [https://www.udl.cat/ca/serveis/oficina/Noticies/Experts-de-la-UdL-treuen-a-la-llum-una-altra-obra-de-Sorolla/], Cap de nena sobre el llit [https://www.udl.cat/ca/serveis/oficina/Noticies/El-CAEM-identifica-un-altre-Sorolla-inedit/]* i *Embarcador del Retiro* [https://www.udl.cat/ca/serveis/oficina/Noticies/Un-Sorolla-en-una-capsa-de-cigars/].